

Borgerne om klimatilpasningen:

Staten skal føre an

Tilpasningen af de danske byer til det stigende havvand skal ske efter en langsigtet helhedsplan, og staten skal tage ansvar, udstikke fælles retningslinjer og medfinansiere de store projekter. Det mener et stort flertal af borgerne.

Folketinget og regeringen skal spille en langt mere aktiv rolle i klimatilpasningen i de danske kystbyer og kystkommuner. Staten skal udarbejde en samlet landsplan for klimatilpasningen, som udstikker retningslinjer for kommunernes indsats. Staten skal tage stilling til strategier, prioriteringer, og sikringsniveau. Den skal afveje samfundshensyn over for individuelle hensyn og sikre samarbejde på tværs af kommunegrænserne. Og den skal bidrage til finansiering af større projekter, f.eks. gennem en national klimatilpasningsfond. Kystbyernes udvikling skal overholde en samlet og langsigtet helhedsplan, der tager højde for det stigende havniveau.

Sådan lød svarene fra markante flertal, da Teknologirådet i september og oktober holdt online klimaborgermøder om byerne og det stigende havvand.

Møderne var en del af det Realdania-finansierede projekt Byerne og det stigende havvand, som har til formål at skabe viden, netværk og debat om de kommende års behov for klimatilpasning i de danske kystbyer.

Deltagere fra hele landet var inviteret til at diskutere problemerne indbyrdes og tage stilling til dem ved elektroniske afstemninger. På grund af risikoen for Covid-19-smitte var det ikke muligt at samle deltagerne i store 'borgertopmøder'. I stedet blev der afholdt to heldages videokonferencer.

Klare afgørelser

Borgerne var udvalgt så de ikke i forvejen var engageret i klimatilpasning. De lyttede til korte oplæg fra eksperter og så tre film om forskellige strategier for klimatilpasning. Efter hvert oplæg drøftede de problemerne i små grupper og tog hver for sig stilling ved at svare på en række spørgsmål. De fleste svar gav klare afgørelser.

På forhånd fik deltagerne tilsendt skriftligt informationsmateriale. Det rummede faktuelle oplysninger om havets stigning, risiko for stormflod, byudvikling, kystbeskyttelse og lovgivning på området. Informationsheftet rummede også tre fremtids-scenarier, som Teknologirådet har udviklet: Tre fikti-

Udgiver

Fonden

Teknologirådet

Arnold Nielsens

Boulevard 68E

2650 Hvidovre

Tlf. +45 33 32 05 03

tekno.dk

tekno@tekno.dk

Abonnement

Nyhedsbrevet kan

modtages pr. email.

Tilmelding på:

rtt@tekno.dk

Tidligere nyhedsbreve

findes på: tekno.dk

Foto: Steffen Stamp, Realdania

Fra rådet til tinget

TEKNOLOGIRÅDETS NYHEDSBREV TIL FOLKETINGET

ve, let læselige historier om fremtiden, hvor indbyggere i år 2050 og 2090 ser tilbage på udviklingen i deres by og virkningen af de valg, der blev truffet. Klimaets udvikling og havets stigning er ens i de tre fremtidshistorier. De bygger på prognoserne fra FN's klimapanel og den nyere klimaforskning. Men byerne følger forskellige strategier:

- 1) Vi holder vandet ude.
- 2) Vi inviterer vandet ind.
- 3) Vi trækker os tilbage.

Informationsheftet og de tre korte film om scenarierne, der er produceret af primeview Aps., egner sig som oplæg til debat om de mulige løsninger og inddragelse af borgerne i beslutningerne. Heftet og filmene kan downloades på Teknologirådets hjemmeside, tekno.dk.

Vil ikke leve bag diger

Svarene på de to klimaborgermøder viser, at der ikke er tilslutning til at holde vandet ude af alle bydele og bevare den nuværende kystlinje med alle tænkelige midler. Borgerne viger ikke tilbage for at

opgive visse områder af byerne, hvis de på længere sigt ikke kan bevares ved tilpasning. En ret stor del af deltagerne gik ind for en tilbagetrækningsstrategi i de områder, der er mest udsatte for oversvømmelser eller erosion.

Et flertal foretrækker dog en strategi, hvor byerne så vidt muligt tilpasses til det stigende havvand, så vandet bliver en del af bybilledet og udnyttes til »blå natur« og rekreative områder.

At borgerne ikke ønsker at leve bag diger, viste sig også, da deltagerne debatterede deres risikovilighed. Et flertal ville foretrække at vente i ti år på en samlet helhedsløsning frem for at sige ja til et tilbud om straks at få opført et lokalt jorddige, der ville tage deres havudsigt.

Unge: Brug vandet kreativt

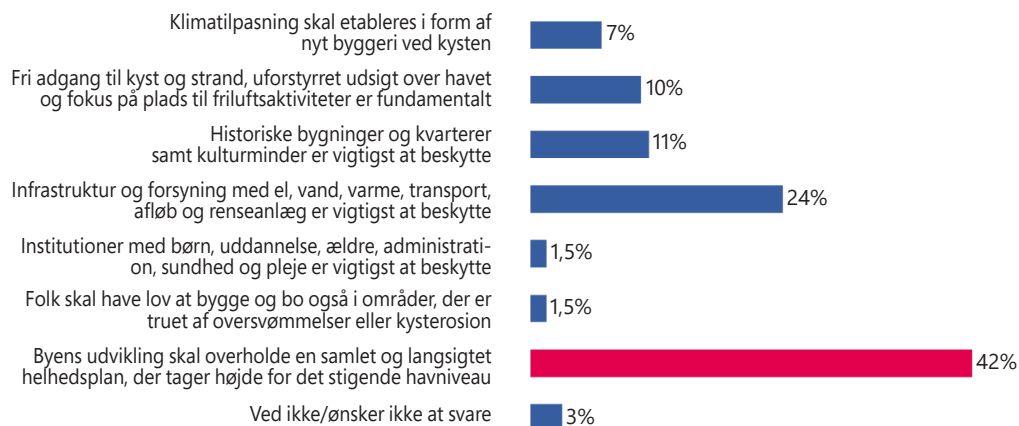
Også de unge er blevet inddraget i vurderingerne, med metoder som Teknologirådet har udviklet. På en workshop for elever på Krogerup Højskole arbejdede de unge med de samme scenarier som deltagerne ved klimaborgermøderne, og præsenterede

Udgiver
Fonden
Teknologirådet
Arnold Nielsens
Boulevard 68E
2650 Hvidovre
Tlf. +45 33 32 05 03
tekno.dk
tekno@tekno.dk

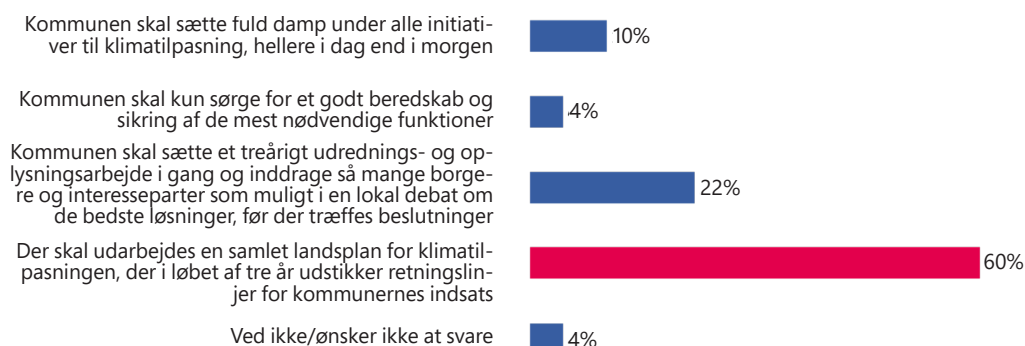
Abonnement
Nyhedsbrevet kan
modtages pr. email.
Tilmelding på:
rtt@tekno.dk
Tidligere nyhedsbreve
findes på: tekno.dk

Prioritering

(Vælg højst to af disse udsagn)

Handlingsplaner

Fra rådet til tinget

TEKNOLOGIRÅDETS NYHEDSBREV TIL FOLKETINGET

deres resultater for et panel af repræsentanter fra Dansk Ungdoms Fællesråd, Den Grønne Studenterbevægelse, Region Hovedstaden, NOAH Ungdom og regeringens Ungeklimalråd.

De unge havde klare meninger om, hvordan byerne skal udvikle sig for at de kan se sig selv i dem i fremtiden. De gik i høj grad ind for naturbaserede løsninger og 'landskabsbaseret' planlægning, der inviterer vandet ind i byen og gør byen 'elastisk' ved at udlægge sårbare områder til midlertidige aktiviteter og kombinere arkitektur med 'brugbar natur'. De udviklede en lang række ideer og forslag til liv og aktivitet i områder, der præges af stigende vand.

Fordeling af ansvaret

På klimaborgermøderne blev deltagerne også spurgt om fordelingen af ansvaret for klimatilpasning. Efter gældende lov ligger ansvaret hos kom-

munen og hos de enkelte grundejere. Sådan mener borgerne ikke, det bør være. Deltagerne blev spurgt om, hvem der skal bestemme i fire situationer:

- 1) Når strategien for byens klimatilpasning skal vælges.
- 2) Når individuelle hensyn skal afvejes over for samfundshensyn.
- 3) Når udfordringen fra det stigende havvand går på tværs af kommunegrænserne.
- 4) Når der skal tages stilling til, hvor høj en stormflod, man skal sikre sig imod.

I alle fire tilfælde mente de fleste deltagere, at staten bør påtage sig ansvaret og udstikke retningslinjer.

Finansiering

Hovedprincippet i kystsikringsloven er, at sikring mod erosion og oversvømmelse fra havet skal beta-

Udgiver

Fonden

Teknologirådet

Arnold Niensens

Boulevard 68E

2650 Hvidovre

Tlf. +45 33 32 05 03

tekno.dk

tekno@tekno.dk

Abonnement

Nyhedsbrevet kan modtages pr. email.

Tilmelding på:

rtt@tekno.dk

Tidligere nyhedsbreve

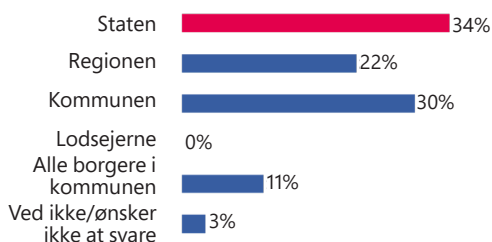
findes på: tekno.dk

Strategi

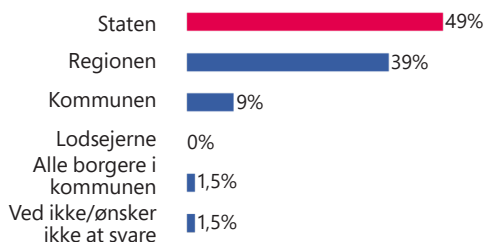

Ansvarsfordeling

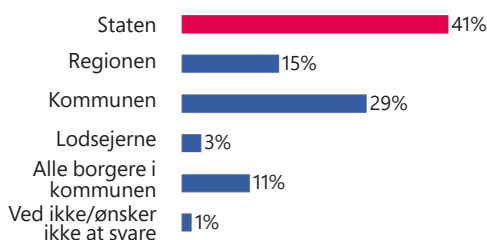
Hvem skal bestemme, når der skal prioriteres mellem de tre nævnte strategier for byudviklingen?

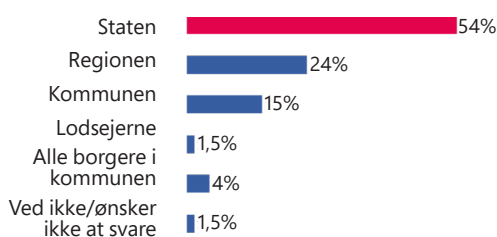
Hvem skal bestemme, når udfordringen fra havet krydser kommunegrænsen?

Hvem skal bestemme, når samfundshensyn skal afvejes over for individuelle hensyn?

Hvem skal bestemme, når der skal tages stilling til sikringsniveauet?

Fra rådet til tinget

TEKNOLOGIRÅDETS NYHEDSBREV TIL FOLKETINGET

les af de lodsejere, der har fordel af sikringen. Kommunerne skal bidrage i forhold til sikring af kommunal ejendom – og kan desuden bidrage i forhold til de almene fordele for kommunens borgere.

Dette princip opleves af mange som uretfærdigt, fordi det jo ikke kun er de enkelte grundejere, der er skyld i klimaforandringerne. Adskillige større kystsikringsprojekter er blevet opgivet eller forsinket på grund af usikkerhed og uenighed om bidragsfordelingen.

Den største udfordring er, at staten er for passiv og byrdefordelingen er uklart, mente et stort flertal af deltagerne på klimaborgermøderne. Staten og Stormrådet og forsikringselskaberne skal betale hovedparten af de større klimatilpasningsprojekter i byerne.

Betalingsvilje

Borgernes svar viser dog også en vilje til at betale for langtidsholdbare løsninger. Deltagerne blev spurgt, hvad de ville gøre, hvis de havde et hus i et område, hvor en kommunal helhedsløsning først kunne færdiggøres om tyve år. Næsten halvdelen svarede, at de gerne ville bidrage med et beløb på 150.000 kr., hvis det betød, at helhedsløsningen så kunne gennemføres på fem år. En fjerdedel af delta-

gerne ville hellere sælge huset og flytte til et mindre attraktivt område, hvor der ikke er risiko for oversvømmelse.

Et flertal mener, at det offentlige skal betale hovedparten af udgifterne til beskyttelse af helårsboliger og at husejerne skal have kompensation fra det offentlige, hvis det ikke kan lade sig gøre, så de er nødt til at flytte væk.

Det samme gælder ikke for sommerhuse. Her mener et flertal, at ejerne selv skal betale for en sikring – og at der ikke skal udbetales kompensation fra det offentlige.

Fra rådet til tinget er skrevet af Ebbe Sønderriis.

Kontakt: Projektlederne

Søren Gram, sg@tekno.dk, tlf. 30 78 51 67,

Gy Larsen, gl@tekno.dk, tlf. 30 78 51 66 og

Mie Thomsen, mit@tekno.dk, tlf. 30 78 51 70

Tidligere numre af nyhedsbrevet og mere information om det omtalte projekt kan læses på hjemmesiden tekno.dk.

Fra rådet til tinget kan frit kopieres til eget brug og videresendes til interesserede. Der må kun citeres med kildeangivelse og kun linkes til visninger på måder, der fører hen til Teknologirådets hjemmeside.

Udgiver

Fonden

Teknologirådet

Arnold Nielsens

Boulevard 68E

2650 Hvidovre

Tlf. +45 33 32 05 03

tekno.dk

tekno@tekno.dk

Abonnement

Nyhedsbrevet kan

modtages pr. email.

Tilmelding på:

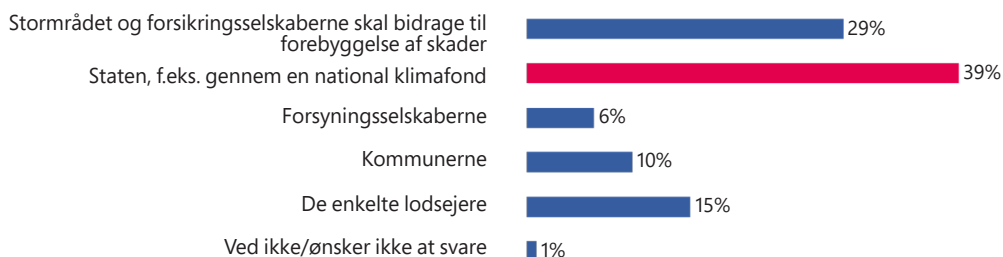
rtt@tekno.dk

Tidligere nyhedsbreve

findes på: tekno.dk

Finansiering

Hvem skal bidrage med hovedparten af finansieringen af klimatilpasningsprojekter, der beskytter større områder centralt i byen med høj andel af private interesser? (Vælg højst to af disse udsagn)

Udfordring

Hvilken udfordring anser du som den største ved finansiering af områder, der skal klimasikres mod oversvømmelse?

